

Disertační práce – posudek

Doktorské studium – obor kulturologie

Autor – Lucie Lekešová, Mgr.

Název disertační práce – „Vliv mobility na kulturní diverzitu ve sjednocené Evropě“

Vedoucí práce – Doc. PhDr. Ivan Mucha, CSc.

Oponent práce – Doc. PhDr. Martin Matějů

Posudek oponenta

Předložená disertační práce Lucie Lekešové, Mgr, doktorandky na oboru kulturologie s názvem „Vliv mobility na kulturní diverzitu ve sjednocené Evropě“ respektuje dvě základní výchozí metodologické priority – kulturologickou a sociologickokulturní.

Doktorandka vychází v názvu své práce z entity „sjednocené Evropy“, oponent se však domnívá, že výstižnější název (který ostatně odpovídá obsahu práce) by měl znít „ve sjednocující se Evropě“. To však je jen parciální oponentova připomínka, neboť se snaží upozornit na procesualitu, které se diplomantka věnuje.

Budiž řečeno úvodem, že velmi svědomitě a zejména aktuálně. Záměrem disertační práce je teoreticky, empiricky, empaticky a svým způsobem i pragmaticky vysledovat v provedené analýze střet kulturních (kulturologicky pojatých) a sociologických (sociokulturních) faktorů – tedy celosvětově zvýšené mobility a její kulturní reflexe a odezvy. V tomto případě lze ocenit odvážnost tématického záměru práce i její rizika obsahující právě onu její částečnou subjektivitu pojetí. Doktorandka však toto úskalí řeší „po svém“ a to ve struktuře práce a v jejím obsaženém rozdělení na teoretickou a empirickou část.

Zatímco teoretická část vychází z objektivních a dostupných údajů, týkajících se nejnovějších (a problémových) procesů migrace a mobility v EU, pak v empiricky orientované části je věnována pozornost sociokulturním

fenoménům, vyplývajícím z procesů, jež lze chápat jako procesy modernizace či počátku kulturní změny.

V této části své disertační práce tkví její hlavní heuristický přínos. Doktorandka provedla vlastní sociologickou a srovnávací sondu a bezesporu nelze přehlédnout i vliv její vlastní sociální zkušenosti získané na základě pobytů v zahraničí. Přestože práce zvolený problém mobility a jejího vlivu na kulturní diverzitu eviduje i v teoretické rovině, rád bych znal názor na současné pojetí problematiky národní a evropské identity (včetně v práci zmíněné kulturní identity české). Za jeden ze základních, kulturně konstitutivních a současně diverzitně působících fenoménů považuje autorka jazyk (resp. řeč), jehož osvojení oprávněně přiřazuje k základním vzdělávacím a edukativním procesům. Tyto procesy chápe relevantně v empirické části své práce jako podstatné jak z hlediska mobilitně sociálního, tak z hlediska kulturologicky integračního a diferenciačního.

Jazykové znalosti bezesporu působí jako důležitý konstitutivní a integrační fenomén, podporující a umožňující sociální mobilitu stejně tak jako proniknutí do jiných kultur, tedy proniknutí v rámci diverzity, akulturace a interiorizace. Výsledky získané z empirického šetření mají však svoji logicky a časově omezenou platnost, neboť se týkají především určité věkové, socioprofesionální a zejména vzdělanostní skupiny (výběrových souborů). Přes toto nezbytné omezení poskytují pragmatická zjištění, týkající se smyslu a účinnosti edukativních programů zejména v rámci EU a nabízejí produktivní pohled na zvolené téma a jeho problematiku.

Disertační práci Lucie Lekešové, Mgr považuji účelně zpracovanou a doporučuji ji k obhajobě.

1. Prosa 11.5.2009

Martin Matějů
Doc. PhDr. Martin Matějů